

Prevence a strategie překonávání školního neúspěchu

Preventivní program ZŠ a MŠ Velká Jesenice

V souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů, obsažených v § 2, v § 16 odst. 6 a v souladu s aktuálním zněním školského zákona č. 82/2015 Sb. a vyhlášky č. 27/2016 Sb. naše škola od 1. 9. 2016 zajišťuje všem žákům rovný přístup ke vzdělávání a zohledňuje vzdělávací potřeby jedince. V souladu s tím škola zpracovává a uskutečňuje preventivní program školy včetně strategie předcházení školního neúspěchu, šikaně a dalším projevům rizikového chování. Strategie předcházení šikaně a dalším projevům rizikového chování je zpracována v samostatném preventivním programu školy.

1. Strategie předcházení školního neúspěchu v rámci přípravy na školní docházku

Předškolní vzdělávání tvoří velmi důležitou počáteční etapu vzdělávání a výchovy. Jeho úkolem je:

- a) vytvářet základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání
- b) vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do ZŠ
- c) poskytovat speciálně pedagogickou péči dětem se SVP

Jedná se o významný prostředek vyrovnávání rozdílů mezi dětmi, který v začátku vzdělávací dráhy pomáhá snížit handicap dětí ze sociálně znevýhodněného (SZ) prostředí.

Naše základní škola zajišťuje:

- a) plynulý přechod mezi MŠ a ZŠ
- b) včas seznamuje děti s novým prostředím a novými nároky
- c) podílí se na včasné zajištění včasného zápisu dítěte do ZŠ, popř. včasné vyřízení odkladu školní docházky
- d) zohledňuje účast sociálně znevýhodněných žáků, volí vhodné formy, metody výuky a hodnocení
- e) podporuje pedagogy při zavádění vyrovnávacích a podpůrných opatření a diferencované výuky s cílem vyrovnat nerovnoměrnosti vývoje žáků a zvýšit jejich šance na úspěšné zvládnutí základního vzdělávání
- f) budoucí žáci první třídy se seznamují se školou a zaměstnanci v druhé polovině školního roku, kdy školu navštěvují v rámci výuky v MŠ a připravených odpoledních setkáních, která škola organizuje; tělocvičnu mohou v rámci dopoledního programu v MŠ využívat neomezeně; dále mohou ve škole během celého roku navštívit a pracovat v keramické dílně
- g) na třídních schůzkách MŠ (případně individuálně podle potřeby) jsou rodiče informováni o důležité domácí přípravě, která je důležitá v prevenci školního neúspěchu již při příchodu do školy:
 - změny režimu dne, dodržování pravidelného režimu, který bude mít dítě během školního roku
 - zvýšení samostatnosti dítěte, trénování „sebeobslužnosti“ dítěte
 - docvičování výslovnosti a slovní zásoby

- nácviu sluchového a zrakového rozlišování
- grafomotoriky, nácviu správného držení tužky, provádění uvolňovacích cviků
- nácviu soustředění, udržení pozornosti
- vhodnosti návštěvy v SPC, PPP, klinického logopeda, psychologa,...

2. Strategie předcházení školního neúspěchu během školní docházky

Na škole je organizována primární prevence školní neúspěšnosti:

1. Ředitelka školy, třídní učitelé i další pedagogové se snaží předcházet školnímu neúspěchu žáků a využívají Školní poradenské pracoviště, které je tvořeno ředitelkou školy Mgr. Šárkou Rohulánovou, sdílenou speciální pedagožkou Mgr. Monikou Baške, speciální pedagožkou Mgr. Pavlou Černou.
2. Při prvních náznacích školního neúspěchu spolu všichni pedagogičtí pracovníci, kteří s dotyčným žákem pracují, úzce spolupracují a hledají nejvhodnější podpůrné programy.
3. Pedagogičtí pracovníci pravidelně (na pedagogických radách), dle potřeby i častěji, vyhodnocují výstupy podpůrných programů a hledají optimální postupy, čímž se vylepšuje jejich účinnost. ŠPP úzce spolupracuje s třídními učiteli a učiteli jednotlivých předmětů
4. Učitelé si zvyšují kvalifikaci (kurzy, přednáškami, seminářně vyhodnocujeme výstupy a hledáme optimální postupy.
5. Na naší škole vytváříme vhodné podmínky a rozšiřujeme možnosti vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, rozšiřujeme možnosti rozvoje žáků nadaných a budujeme příznivé sociální klima pro žáky, kteří přišli z jiného kulturního prostředí.
6. Velkou pozornost věnujeme spolupráci s rodiči. Spolupráce naší školy s rodiči je důležitou součástí prevence školního neúspěchu žáků:
 - Komunikujeme s rodiči, budujeme vztah vzájemné důvěry a respektu při pravidelných třídní schůzkách, konzultačních dnech, kdykoliv dle potřeby po telefonické domluvě.
 - Snažíme se zapojit rodiče do aktivit školy a zvyšovat vědomí odpovědnosti za úspěch či neúspěch jejich dětí.
 - Informujeme rodiče o všech potřebách a výsledcích vzdělávání prostřednictvím žákovských knížek nebo v případě potřeby osobně.
 - Poskytujeme rodičům srozumitelné informace o výsledcích a pokroku ve vzdělávání jejich dítěte.
7. Učitelé spolupracují se školskými poradenskými zařízeními - PPP, SPC a SVP, o problémech informují OSPOD.
8. Uplatňujeme model třístupňové péče.

- **První stupeň** péče představuje individualizovaná pomoc učitele reagující bezprostředně na projevení potíží žáka. Učitelé provádí pedagogickou diagnostiku žáků a mapují situaci ve třídě. Žákům se sociálním znevýhodněním poskytují všestrannou podporu, pomáhají jim se začleněním do třídního kolektivu, dle potřeby využívají podpůrná opatření. Pro žáky, kteří jsou z různých důvodů ohroženi školním neúspěchem, jsou v problémových předmětech vytvářeny individuální podpůrné plány, jejichž základem je spolupráce žáka, učitele a zákonného zástupce, plnění plánů je pravidelně hodnoceno a poskytuje tak zpětnou vazbu nejen žákům ale i rodičům.
- **Druhý stupeň** péče představuje tzv. plán pedagogické podpory podle IPP. V případě, že se situace žáka nezlepší po nastavení podpůrných opatření a jeho obtíže i po třech měsících přetrvávají, doporučí třídní učitel zákonným zástupcům objednat žáka na vyšetření ve školském poradenském zařízení (PPP nebo SPC).
- **Třetím stupněm** péče je využití specializované diagnostiky a intervence na odborném pracovišti (ŠPZ) či v koordinaci s ním. Využíváme výsledků pedagogické diagnostiky při realizaci podpůrných a vyrovnávacích opatření pro žáky ohrožené rizikem školního neúspěchu. Pokud školské poradenské zařízení doporučí tvorbu individuálního vzdělávacího plánu, je bezodkladně vypracován třídním učitelem ve spolupráci s výchovnou poradkyní. Pedagogové úzce spolupracují se zákonnými zástupci žáka, výše uvedená opatření realizují vždy po podpisu informovaného souhlasu zákonnými zástupci žáka.

3. Cíle školní strategie předcházení školní neúspěšnosti na naší škole:

- Zajistit plynulý přechod mezi MŠ a ZŠ.
- Respektovat žákovu individualitu a snažit se citlivým a mnohostranným přístupem ve spolupráci s žákem a rodiči předcházet školní neúspěšnosti žáka.
- Zajistit rovný přístup ke vzdělávání, vyrovnávat nerovnosti sociálního a kulturního prostředí i všech znevýhodnění daných zdravotními, etnickými či specifickými regionálními důvody.
- Snažit se, aby všechny děti, tedy i sociálně znevýhodněné, získaly kvalitní základní vzdělání a dobře si zvolily další vzdělávací dráhu.
- Prohlubovat a neustále zlepšovat spolupráci a komunikaci mezi školou a rodiči, aby podmínky, které škola dítěti vytváří, byly dítěti co nejvíce přátelské.
- Zlepšovat spolupráci a komunikaci mezi školou a školskými poradenskými zařízeními.